

นิทรรศการเชิดชูเกียรติ

โหมด ว่องสวัสดิ์

ศิลปินแห่งชาติ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๐

สาขาทัศนศิลป์

(จิตรกรรม)

Rama IX Art Museum Foundation

Handwritten signature: โหมด ว่องสวัสดิ์

ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓

เวลา ๙.๐๐ - ๑๙.๐๐ ทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ

อธิบดีทนาย

จาก

หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

15/5/33

นิทรรศการเชิดชูเกียรติ

โหมด ว่องสวัสดิ์

ศิลปินแห่งชาติ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๐

สาขาทัศนศิลป์

(จิตรกรรม)

Rama IX Art Museum Foundation

โหมด ว่องสวัสดิ์

ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๓๓

เวลา ๙.๐๐ - ๑๙.๐๐ ทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ

อธิบดี

จาก

หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

15/5/33

มูลนิธิ
หอศิลป์แห่งชาติ
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

โครงการเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

งานของนายโหมด ว่องสวัสดิ์
ที่วัดบวรนิเวศวิหาร และ วัดญาณสังวราราม

นายโหมด ว่องสวัสดิ์ ได้มาทำงานเกี่ยวกับศิลปกรรมไทยทุกอย่างในวัดบวรนิเวศวิหาร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๓ เคย ศาสตราจารย์หลวงวิศาลศิลปกรรม ประชานกรรวมการบูรณะปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ เป็นผู้ชักนำเข้ามาร่วมทำงานกับท่าน นายโหมด ว่องสวัสดิ์ ได้ช่วยทำงานเกี่ยวกับศิลปกรรมไทยทุกอย่างที่เป็นส่วนสำคัญ คือ การแกะสลักบานประตูหน้าต่างพระอุโบสถ พร้อมทั้งการเขียนภาพหลังบาน การซ่อมภาพเขียนภาพภายในพระอุโบสถ ในการแกะสลักบานประตูหน้าต่างใหญ่นั้น นายโหมดได้เป็นผู้เขียนแบบขยายเท่าตัวจริงทั้งหมด เคยยึดหลักตามแนวของเดิมจากลายในบานประตูหน้าต่างโบสถ์ของเก่า ในการซ่อมภาพเขียนภาพในพระอุโบสถครั้งใหญ่ ทางกรมศิลปากรเป็นผู้จัดตั้งจัดทำ โดย นายโหมด เป็นผู้ควบคุมดูแลประสานงานทั้งหมด นอกจากนี้ยังทำงานซ่อมบูรณะปูชนียวัตถุสถานที่ในวัดทุกแห่ง เคยได้เป็นผู้เขียนแบบ หาช่างมาทำ ควบคุมดูแล เป็นต้นว่า ปั้นลายชั้นประตู หน้าต่าง เขียนแบบในสิ่งที่กะก่อสร้างขึ้นใหม่ ตลอดถึงลงรัก ปิดทอง ประดับกระฉก เขียนแบบก่อสร้างบุษบกพระพุทธรูปที่อยู่อับหลังพระอุโบสถ ศาลาและบุษบกพระพุทธรูปสองรอยที่อยู่อับข้างพระอุโบสถ บูรณะพระเจดีย์ วิหารพระศาสดา วิหารเก๋ง หอไตร การเปรี๊ญ หอระฆัง พระอุโบสถเก่าวัดรังษีสุทธาวาส คณะวัดรังษีและงานเล็กน้อยต่าง ๆ อีกเป็นอันมาก ทั้งได้ไปช่วยงานด้านศิลปะที่วัดญาณสังวราราม อาทิควบคุมดูแลการสร้างพระประธาน ตลอดถึงฐานชุกชีพระประธานในพระอุโบสถ ฐานชุกชีศาลาสองหลังสองข้างพระอุโบสถ พระพุทธรูปสองรอย ออกแบบจำลองพระพุทธรูปสองรอยวัดบวรนิเวศวิหาร ประยุกต์กับแบบพระพุทธรูปวัดพระเชตุพน ฯ และควบคุมการแกะสลัก ปิดทอง ปั้นยักห่อสองตน แกะเสียดาหนึ่งคู่ หน้าพระอุโบสถ และสิ่งเล็กน้อยต่าง ๆ นายโหมด ได้มาทำงานที่วัดบวรนิเวศวิหาร อยู่เป็นประจำตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๓ จนถึงปัจจุบัน (๒๕๓๓) งานที่กำลังทำอยู่ปัจจุบันที่วัดบวรนิเวศวิหาร คือ ออกแบบลวดลายแกะสลักบานประตูโบสถ์ที่ยังไม่เสร็จ สร้างศาลาแดงสองหลัง หน้าพระอุโบสถขึ้นใหม่ในรูปเดิม ศาลาท่าน้ำหน้าวัด การซ่อมภาพเขียนเล็กน้อยในที่ต่าง ๆ ออกแบบและทำฉาบพระพุทธรูปและอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศิลปะทุกอย่าง

ธ. ๒๕๓๓

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร

ประธานอำนวยการสร้างวัดญาณสังวราราม

๑๔ เมษายน ๒๕๓๓

“ครูโหมด”

ข้าพเจ้ารู้จักครูโหมด ว่องสวัสดิ์ และรับราชการในกรมศิลปากรมาด้วยกันตั้งแต่สมัย พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร แต่ที่เรา-ครูโหมดกับข้าพเจ้าคุ้นเคยสนิทสนมกันมาก เมื่อข้าพเจ้าย้ายมาเป็นหัวหน้ากองการสังคีต กรมศิลปากรในสมัย ท่านเจ้าคุณพระยาอนุนามราชธน ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร

เวลานั้น ครูโหมดออกจากราชการในกรมศิลปากรไปแล้ว แต่เราต้องการความรู้ความสามารถของครูโหมด ข้าพเจ้าจึงขอร้องคุณกฤษณ์ อินทโกศัย รองอธิบดีกรมศิลปากร (ขณะนั้นเป็นเลขานุการกรมศิลปากร) ให้ช่วยติดต่อตามตัวครูโหมด กลับมาช่วยงานในกรมศิลปากร ครูโหมด ว่องสวัสดิ์ จึงกลับมารับราชการในสังกัดกองการสังคีตกรมศิลปากรอีก

สมัยนั้นเป็นระยะเวลาใกล้จะสิ้นสุดและสิ้นสุดสงครามโลก ข้าราชการและข้าราชบริพารข้าราชการกำลังกระเจิดกระเจิง กรมศิลปากรต้องปรับปรุงงานศิลป โดยเฉพาะโรงเรียนนาฏศิลป์ (ซึ่งต่อมาเป็นวิทยาลัยนาฏศิลป์ เวลานั้น สังกัดอยู่ในกองการสังคีต) และฟื้นฟูปรับปรุงศิลปโขน ละคอน พ้อนรำและดนตรี เราได้อาศัยข้าราชการผู้มีฝีมือและความรู้หลายท่าน ซึ่งไม่มีในที่อื่น โดยขอแรงให้ช่วยสอนนักเรียนในโรงเรียนนาฏศิลป์ ตามความรู้และมีหลักวิชาด้วย โดยขอแรงครูโหมดให้ช่วยสอนวิชาวาทเขียน และขอแรงครูมนตรี ตราโมท ให้ช่วยสอนดนตรีทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ แก่นักเรียนในโรงเรียนนาฏศิลป์ของเรา และด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงพูดถึงและเรียกขานท่านข้าราชการผู้มีอาวุโสทั้ง ๒ ท่านนี้ว่า “ครู” ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ถ้าสนทนากันต่อหน้าก็ใช้สรรพนามว่า “ครู” เฉย ๆ แต่ถ้าพูดถึงลับหลัง ก็ระบุนามด้วยว่า “ครูโหมด” “ครูมนตรี” ตลอดมาจนทุกวันนี้

ข้าพเจ้ากับครูโหมด ได้ร่วมงานราชการกันมาเป็นเวลายาวนาน ได้ร่วมการปรับปรุงฟื้นฟูศิลปทางโขน ละคอน พ้อนรำ และดนตรี อันเป็นศิลปแบบฉบับของชาติ ออกแสดงแก่สาธารณชนทั้งในโรงละคอนศิลปากร, ในโรงละคอนแห่งชาติ และนอกสถานที่ อาจถือได้ว่างานศิลปแบบฉบับด้านนี้ที่ถาวรวัฒนาอยู่ทุกวันนี้ เพราะครูโหมดได้ทุ่มเทกำลังกายกำลังความคิดและสติปัญญาสร้างฉากสร้างเครื่องประกอบการแสดงด้วยฝีมือและความคิดอย่างฉลาดและดีเลิศ นับว่าเราร่วมกันเสริมสร้างศิลป, ผลิตศิลป และสร้างสรรค์ศิลปมาด้วยกัน

แม้ถึงบัดนี้ เรามิได้พบกันมา ๒๐ กว่าปีแล้ว แต่ข้าพเจ้าก็ยังรู้สึก ว่า เรา-ครูโหมดกับข้าพเจ้าเคยมีความสัมพันธ์กันมาอย่างแนบแน่น ชนิดพูดไม่ออกบอกไม่ได้ แต่ถ้าคุยกันไปและสนทนากันไป ความจำเก่า ๆ ก็จะคืนมา จะค่อย ๆ นึกออกและบอกได้ถึงความหลัง อย่างที่ว่าคุยกันทั้งคืนก็ไม่รู้จบ

ขอให้ครู อายุมัน ขวัญยืน เกินกว่าร้อยปีไปนาน ๆ เทอญ

อนิต อยู่โพธิ์

๑๙ เมษายน ๒๕๓๓

ท่านอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์

ปูชนียศิลปิน

สมัยก่อนนี้ท่านอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ท่านได้ออกแบบเขียนฉากละครของท่านอาจารย์หลวงวิจิตรวาทการ เป็นนิจลิน กระผมได้มีโอกาสไปดูละครของท่านอาจารย์หลวงวิจิตรวาทการ ได้เห็นความสามารถในการสร้างฉากละครของท่านอาจารย์โหมด เป็นที่ประทับใจ เพราะในขณะนั้นกระผมเป็นนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๔๘๔ และบทเรียนของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มีงานออกแบบฉากละครในวิชาออกแบบ ๖ ชั่วโมง (Sixhours sketch design) ตัวอย่างฉากละครของท่านอาจารย์โหมด จึงเป็น "ของจริง" ที่ต้องศึกษาและในโอกาสนี้กระผมได้ติดตามท่านอาจารย์คิวงษ์ ญูบุตร ณ อยุธยา ไปทำฉากละครในงานรื่นเริงของสมาคมต่าง ๆ อยู่บ้าง จึงทำให้กระผมมีประสบการณ์ใน "ศิลปะการละคร" โดยเฉพาะการสร้างฉากและกำกับการแสดงละคร ทำให้กระผมได้รับเลือกเป็น นายกชุมนุมศิลปกรรม พ.ศ. ๒๔๘๐ และนายกชุมนุมละคร พ.ศ. ๒๔๘๔ สโมสรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ส.จ.ม.)

ต่อมาเมื่อกระผมมาเป็นคณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้ติดตามท่านอาจารย์หลวงวิจิตรวาทการไปดูงานปฏิสังขรณ์อุโบสถวัดบวรนิเวศน์ จึงได้มีโอกาสคารวะและขึ้นชมงานศิลปกรรมไทย ทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม ซึ่งท่านอาจารย์โหมดได้แสดงฝีมือไว้

ในโอกาสนี้เอง กระผมได้เห็นท่านอาจารย์โหมดท่านทำงานแคล่วคล่องว่องไว กระฉับกระเฉงมันใจ ในฝีมือ ทำงานด้วยจิตเบิกบาน รักงาน จึงยิ่งทำให้กระผมเคารพรักนับถือท่านยิ่งขึ้น

ประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๓ กระผมได้ทราบว่าท่านอาจารย์โหมดยังทำงานปฏิสังขรณ์อุโบสถวัดบวรนิเวศน์ จึงไปเคารพและชมงานของท่าน โดยเฉพาะงานเขียนแบบและแกะสลักตกแต่งประตูโบสถ์เห็นแล้วชื่นชมเคารพรักท่านยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะอายุท่านวัย ๙๐ เศษ แต่สามารถแข็งแรง แกร่งงานทำงานอย่างมั่นใจ ด้วยจิตเบิกบาน เช่นเคย และไปเยี่ยม และดูงานของท่านอีก ๒ - ๓ ครั้ง ต่อมาที่วัดบวรนิเวศน์ ท่านได้มอบหีบกระดานให้ ๓ กล่อง แบบ ๒ - ๓ ม้วน และท่านอาจารย์โหมดได้ออกกระผมว่า "มอบงานของท่านทั้งหมดให้แก่กระผม" ผม "งง" และตื่นตันใจที่ท่านไว้วางใจมอบงานให้เป็น "มรดกทางปัญญา" ของท่าน เมื่อรับมอบมาแล้วระยะหนึ่ง จึงได้คิดว่าหากเก็บงานไว้มิคงจะไม่เกิดสราตตประโยชน์อันใด จึงนำ "มรดก" ทั้งหมดไปมอบให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรเก็บรักษาไว้เพื่อการศึกษาต่อไป

ในขณะเดียวกันกระผมได้มีจดหมายเรียนท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร ขอได้โปรดจัด "นิทรรศการงานศิลปะของท่านอาจารย์โหมด" ที่หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรด้วย แต่ต้องรอเวลานานนับเป็นปีเศษ เพราะหอศิลป์ไม่ว่าง ครั้นหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรว่างลง ท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากรจึงตั้งคณะกรรมการจัดงานแสดง นิทรรศการงานศิลปกรรมของท่านอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ดังที่ปรากฏการแสดงอยู่ ณ บัดนี้

กระผมขอขอบพระคุณอย่างสูงแด่ท่านอธิการบดี คณะกรรมการจัดงานแสดงศิลปกรรมของท่านอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ เป็นอย่างมาก ที่ช่วยให้ความฝันในการแสดงความกตัญญู กตเวที และแสดงมุทิตาจิต "ท่านศิลปินแห่งชาติ อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ปูชนียศิลปิน วัย ๙๔ ปี" ขอให้ท่านแข็งแรงปราศจากโรคภัย สุขกาย สุขใจ ได้ประกอบงานศิลปกรรมไว้เป็นมรดกแก่ลูกหลานต่อไปนานเท่านาน ขอรับ

ศาสตราจารย์ นาวาเอกสมภพ ภิรมย์ ร.น.

ศิลปินแห่งชาติ ราชบัณฑิต

ผู้รับมรดก

เชิดชูเกียรติอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์

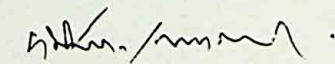
ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งหอศิลป์ ขอให้ผมเขียนบทความสั้น ๆ เกี่ยวกับ อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ศิลปินแห่งชาติประจำปี ๒๕๓๐ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) เพื่อตีพิมพ์ในสูจิบัตร เชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ซึ่งจะจัด ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ระหว่าง วันที่ ๑ - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓

ในสมัยที่อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ รับราชการอยู่ในกรมศิลปากรนั้น ผมยังเรียนหนังสืออยู่ จึงไม่มีโอกาส ได้ร่วมงานกับท่าน แต่ก็ได้รับทราบถึงผลงานของท่านที่ทำให้กับกรมศิลปากร ที่นับว่าเด่น และเป็นที่ยอมรับจาก แก่คนทั้งหลาย ก็คือผลงานการออกแบบและสร้างฉากประกอบการแสดงโขนละครทุกเรื่องที่กรมศิลปากรจัด แสดง ณ โรงละครศิลปากร ซึ่งตั้งอยู่ข้างพระที่นั่งศิวโมกชพิมาน และถูกไฟไหม้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ออกแบบฉากโขนละครได้อย่างวิจิตรพิสดาร ไม่มีผู้ใดจะสามารถทำได้เสมอเหมือนท่าน ฉากประกอบการ แสดงโขนละครแต่ละฉาก ผู้ชมพากันกล่าวว่าเหมือนกับของจริง ๆ อาทิ เช่น ฉากป่าเปลี่ยวในละครเรื่อง ชุนช้างขุนแผน ตอนพระไวยแตกทัพ อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ จัดสร้างฉากได้เหมือนราวกับว่าผู้ชมละครเรื่องนั้น กำลังอยู่กลางป่าเปลี่ยว ตอนกลางคืนที่เวกวังเวง นอกจากท่านจะสร้างฉากป่าเปลี่ยวให้ดูน่าประหลาดพิสดารแล้ว เหมาะสมกับเป็นตอนที่เปรตนางวันทองจะออกมาสาแดงกายแล้ว ท่านยังสร้างหุ่นเปรตนางวันทองให้สามารถ ยืดคอขึ้นสูงและหดลงมาได้ นับเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทั้งฉาก และอุปกรณ์ประกอบการแสดง ทำให้กรม ศิลปากร สามารถจัดแสดงละครเรื่องชุนช้างขุนแผน ตอนพระไวยแตกทัพ เป็นเวลานานหลายเดือน มีผู้เข้าชม มากเป็นประวัติการณ์

นอกจากการสร้างฉากละครแล้ว อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ยังสร้างฉากประกอบการแสดงโขนทุกชุด ที่จัดแสดง ณ โรงละครศิลปากร ท่านเป็นผู้คิดริเริ่ม ทำต้นไม้ประกอบฉากโขนให้ใบไม้มีผลดลายเป็นแบบลาย ไทย แต่เมื่อลองซ้อมการแสดงประกอบฉากแล้ว ไม่ค่อยจะสวยงามเท่าที่ควร เพราะลายของใบไม้ไปกลมกลืน กับผลดลยของเครื่องแต่งกายแบบยืนเครื่องโขน ท่านจึงลึ้มเลิกความคิดในการจัดทำใบไม้แบบลายกระหนก เปลี่ยนมาทำเป็นใบไม้แบบธรรมชาติ

อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ สร้างฉากประกอบการแสดงโขน ละคร ให้กรมศิลปากรตลอดเวลาที่ท่านรับ ราชการอยู่ในกรมศิลปากร บางปีที่โรงเรียนนาฏศิลป์ (ปัจจุบันคือวิทยาลัยนาฏศิลป์) ซึ่งสังกัดอยู่ในกรมศิลปากร ขาดครูผู้สอนวิชาวาดเขียน อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ก็จะรับหน้าที่เป็นครูสอนวาดเขียนให้นักเรียนทุกชั้นใน โรงเรียนนาฏศิลป์ด้วยความเต็มใจ ลูกศิษย์ที่ได้เรียนวิชาวาดเขียนกับอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ที่โรงเรียนนาฏศิลป์ ในสมัยนั้น ปัจจุบันได้ใช้วิชาความรู้ที่เล่าเรียนมาจากท่านรับราชการจนเจริญก้าวหน้ามาถึงทุกวันนี้

ผลงานทางด้านจิตรกรรมของอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ มีมากมายหลายหลาก ซึ่งหลาย ๆ ท่านก็คง จะเขียนถึงอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ในสูจิบัตรฉบับนี้เท่าที่ผมเขียนถึงท่านมาทั้งหมดนี้ ก็นับเป็นส่วนหนึ่งที่ อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ได้ฝากผลงานไว้ให้กับกรมศิลปากร และคงจะเป็นผลงานอมตะที่ข้าราชการกรมศิลปากร จะต้องระลึกนึกถึงอยู่ตลอดไป

(นายทวีศักดิ์ เสนาณรงค์)

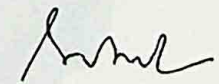
อธิบดีกรมศิลปากร

คำนำ

มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสจัดนิทรรศการเชิดชูเกียรติ อาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (จิตรกรรม) ขึ้น ณ หอศิลป์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ในช่วงชีวิตของอาจารย์โหมด ๙๔ ปีที่ผ่านมา ชีวิตของอาจารย์คาบเกี่ยวต่อเนื่องกันถึง ๕ แผ่นดิน คือ ตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ ถึงรัชกาลที่ ๙ ในราชวงศ์จักรี อาจารย์ได้ทุ่มเท อุทิศความรู้ความสามารถให้กับวงการศิลปะตลอดมา เช่น การเป็นผู้ออกแบบฉากละครตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๗ จนถึง พ.ศ. ๒๕๐๘ ตลอดระยะเวลา ๓๐ กว่าปีไม่เพียงแต่จะสามารถทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปเท่านั้น แต่ผลงานของอาจารย์ยังได้รับการชมเชย ยกย่อง และเป็นที่ยกย่องถึงด้วยความชื่นชมตลอดมา ดังที่ศาสตราจารย์ พลตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เขียนชมเชยไว้ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ไว้ว่า “เรื่องของการสร้างฉากนั้น ผู้เขียนชมคุณโหมดมาเสียจนกลายเป็นของธรรมดาไปแล้ว” และยังมีคำชมเชยอีกมากมายซึ่งได้รวบรวมไว้ในสูจิบัตรนี้แล้ว นอกจากนั้นอาจารย์ยังได้เป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมต่อเติมศาสนสถานภายในวัดบวรนิเวศฯ สำหรับงานทางด้านจิตรกรรม นั้น อาจารย์เป็นจิตรกรผู้หนึ่งที่เป็นผู้เขียนจิตรกรรมฝาผนังเรื่องรามเกียรติ์ ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทางด้านสถาปัตยกรรม อาจารย์ได้เคยออกแบบโบสถ์ วิหาร ศาลาเอนกประสงค์ และอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก

ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงเห็นว่าเป็นการสมควรและเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะจัดนิทรรศการเชิดชูเกียรติอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ ขึ้น เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของท่านให้กว้างขวางออกไป ในฐานะที่เป็นปูชนียบุคคลผู้มีคุณค่าที่ท่านคุณประโยชน์ให้กับวงการศิลปะของไทยตลอดระยะเวลาอันยาวนานของชีวิตของท่าน ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรในอันที่จะทะนุบำรุง รักษา และส่งเสริมวงการศิลปะของชาติให้เจริญก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางโดยทั่วไปในสังคม

ปัจจุบันอาจารย์โหมด ว่องสวัสดิ์ มีอายุย่างเข้าปีที่ ๙๕ ยังมีสุขภาพที่แข็งแรง และยังปฏิบัติงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงขอถือโอกาสนี้อำนวยพรให้ท่านมีสุขภาพและพลานามัยที่แข็งแรง มีอายุที่ยืนยาว เพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้กับวงการศิลปะของชาติต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ไชศรี ศรีอรุณ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร

Rama IX Art Museum Foundation

คำประกาศเกียรติคุณ
นายโหมต ว่องสวัสดิ์
ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

นายโหมต ว่องสวัสดิ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๓๙ ปัจจุบัน อายุ ๙๑ ปี เป็นศิลปินที่มีอาวุโสมากที่สุดคนหนึ่ง ได้สร้างสรรค์ผลงานในด้านต่าง ๆ มากมายและเป็นเวลาอันยาวนานถึงเจ็ดสิบกว่าปี นายโหมต ว่องสวัสดิ์ รับราชการ และทำงานในฐานะผู้เชี่ยวชาญในกรมศิลปากร จนถึงอายุ ๗๐ ปี ได้ทำงานมากมาย ในด้านการออกแบบและสร้างฉากละคร งานเขียนภาพ งานเขียนแบบ งานเขียนลาย งานซ่อมแซมจิตรกรรมฝาผนัง งานซ่อมสร้างในวัดวาอาราม สามารถทำงานได้ ในแบบประเพณีและแบบสมัยใหม่ เป็นผู้ที่รักและขยันในงานช่างและงานศิลปะ ในด้านจิตรกรรมแบบประเพณีนั้น นายโหมต ว่องสวัสดิ์ ได้เขียนและซ่อมภาพจิตรกรรม ฝาผนังเรื่องรามเกียรติ์ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม การทำงานเพื่อพระศาสนาและ บริการชุมชนนั้น นายโหมต ว่องสวัสดิ์ ได้เริ่มงานที่วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ ขณะนั้น นายโหมต ว่องสวัสดิ์ มีอายุ ๗๘ ปี ได้รับผิดชอบการสร้างและซ่อม งานศิลปะซึ่งมีทั้งงานจิตรกรรม ประติมากรรมและสถาปัตยกรรมแบบประเพณี ผลงานสำคัญ เช่น การออกแบบและเขียนลายไทยสำหรับงานแกะสลักไม้บานประตู และหน้าต่างโบสถ์และวิหาร ซึ่งมีจำนวนมากมาย นอกจากนี้ยังได้ควบคุมการทำงาน ของช่างทั้งหมด นายโหมต ว่องสวัสดิ์ ได้อุทิศตนเองให้แก่งานช่างและงานศิลปะ ตลอดเวลาอันยาวนาน ถึงแม้ว่าจะอยู่ในวัยชรามีอายุถึง ๙๑ ปี นายโหมต ว่องสวัสดิ์ ยังคงทำงานอย่างไม่หยุดยั้ง ได้ทำงานและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ทำงานรับใช้ส่วนรวมและพระศาสนา

นายโหมต ว่องสวัสดิ์ สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

ประวัติ นายโหมด ว่องสวัสดิ์

นายโหมด ว่องสวัสดิ์ เกิดในรัชกาลที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๔๓๙ ตรงกับวันเสาร์ เดือน ๕ ขึ้น ๘ ค่ำ ปีมอก เวลา ๐๗.๑๐ น. ณ ตำบลแหลมทราย อำเภอชนเงิน จังหวัดหลังสวน (ปัจจุบันเป็นอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร)

บิดาชื่อ ขุนสุนทรเทพเลขา นามเดิมว่า “นายว่อง” รับราชการเป็นนายช่างศิลป์ มีฝีมือเป็นเอกในเมืองนั้น ในทาง เขียน บัณ แกะสลักและสร้างเครื่องละคร ประจำหน้าที่อยู่ในคุ้มบ้านเจ้าเมือง (เมื่อข้าพเจ้ายังเป็นเด็กได้ดูละครในคุ้มนี้หลายครั้ง)

มารดาชื่อ นางกระแจะ (สกุลเดิมเป็นพรหมณ์)

ข้าพเจ้ามีพี่น้องร่วมบิดา มารดา รวม ๕ คน

๑. นายรักษ์ ว่องสวัสดิ์ (น.บ.ท.)

๒. นายโหมด ว่องสวัสดิ์ (ผู้เขียนชาวนุการสร้างฉาก โขน ละคร สมัยอยู่กรมศิลปากร)

๓. นางเน็น ขึ้นสุวรรณ

๔. นางนุ่น รัชเวทย์

๕. นางเน็น สิทธิวัจน์

ข้าพเจ้ามีภรรยา ๓ คน คือ

๑. นางจับ ว่องสวัสดิ์ (ถึงแก่กรรม)

๒. นางลาภ ว่องสวัสดิ์

๓. นางสาวน ว่องสวัสดิ์

ข้าพเจ้ามีบุตรชายและบุตรสาว รวม ๑๐ คน เป็น ชาย ๓ คน หญิง ๗ คน คือ

๑. ด.ช.สามารถ ว่องสวัสดิ์ (ถึงแก่กรรม)

๒. ด.ญ.ละเมียด ว่องสวัสดิ์

๓. นายสมัย วงศ์ศาโรจน์ (เป็นอาจารย์สอนวิชาโหราศาสตร์ อยู่ที่สมาคมโหราศาสตร์แห่งประเทศไทย)

๔. นางลลลนา นิยมภา

๕. นางพาณี ว่องสวัสดิ์ (ตั้งร้านเย็บผ้าอยู่ในนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา)